

Brussel, 17 oktober 2014

Tentoonstelling

De verloofden. De collecties van Belfius en S.M.A.K. in dialoog

Van 18 oktober 2014 tot 21 maart 2015 op de zetel van Belfius

Gratis toegang

In dit zesde seizoen van “Cultuur voor iedereen” brengt de Belfius-galerij werken van Leo Copers, Thierry De Cordier, Jan Van Imschoot en Jan Vercruysse. Vier kunstenaars die ruim vertegenwoordigd zijn in de collecties van zowel Belfius als het S.M.A.K. en die het Belgische en internationale kunstlandschap in de tweede helft van de 20ste eeuw mee vorm gaven. Een tentoonstelling waar de confrontatie van de werken van beide collecties nieuwe ritmes en nieuwe perspectieven doet ontstaan en die – een beetje naar het voorbeeld van de “Verloofden” van Constant Permeke (1928, Belfius-collectie) – de complementariteit die ze verenigt, in de verf zet. Van 18 oktober tot 21 maart 2015 gratis te bezichtigen in de kunstgalerij van Belfius, Pachecolaan 44 in 1000 Brussel.

Om zijn maatschappelijke rol ten volle te spelen en de samenleving een reële toegevoegde waarde te bieden, wil Belfius zo veel mogelijk mensen laten kennismaken met zijn kunstverzameling. Van 18 oktober 2014 tot 21 maart 2015 stelt de bank haar galerij daarom voor het zesde jaar op rij open voor het grote publiek in het kader van haar programma “Cultuur voor iedereen”.

Naast verscheidene meesterwerken uit de Belfius-collectie zullen er dit jaar ook 13 werken uit de collectie van het S.M.A.K. te bewonderen zijn: van Leo Copers (°Gent, 1947), Thierry De Cordier (°Oudenaarde, 1954), Jan Van Imschoot (°Gent, 1963) en Jan Vercruysse (°Oostende, 1948). De bezoeker zal ze kunnen vergelijken met meerdere werken van diezelfde kunstenaars uit de Belfius-collectie. Deze confrontatie en dialoog tussen twee collecties en twee instellingen is niet alleen een uitnodiging om die vier hedendaagse kunstenaars te (her)ontdekken, maar benadrukt ook de complementariteit van het S.M.A.K en Belfius. De ene als museum met internationale uitstraling, de andere als Belgische bank en privéverzamelaar die zijn patrimonium duidelijk wil delen met het grote publiek, onder meer door zijn werken geregeld uit te lenen in het kader van tijdelijke tentoonstellingen in alle uithoeken van het land en in het buitenland.

De tentoonstelling *De verloofden. De collectie van Belfius en S.M.A.K. in dialoog* is van 18 oktober 2014 tot 21 maart 2015 elke derde zaterdag van de maand van 10 tot 16.30 uur gratis te bezichtigen in de kunstgalerij van Belfius, Pachecolaan 44 in 1000 Brussel. Curatoren van de tentoonstelling zijn Patricia Jaspers, verantwoordelijk voor het kunstpatrimonium bij Belfius, en S.M.A.K.-directeur Philippe van Cauteren. Naast de tijdelijke tentoonstelling in samenwerking met het S.M.A.K. zal het publiek ook een selectie van meesterwerken uit de collectie Belgische kunst van de bank kunnen ontdekken.

Individuele bezoeken zonder gids: *inschrijving* via www.belfius.be/collectie. Rondleidingen (tegen betaling) o.l.v. een gids van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België: inschrijven via reservation@fine-arts-museum.be.

Twee collecties, vier kunstenaars¹

Met zijn historisch beladen schilderijen tracht **Jan Van Imschoot (°1963, Gent)** bij voorkeur de scherpe kantjes van de maatschappij bloot te leggen en vergeten verhalen uit de overlevering in beeld te brengen. Zijn voorliefde voor dramatische of religieuze onderwerpen, schenkt zijn werk vaak een vervreemdende, zelfs morbide sfeer. De directheid van de werken is zeer opvallend. Naast zijn karakteristieke penseelvoering en uitgebalanceerd kleurgebruik, legt de kunstenaar ook sterk de nadruk op taal, waarbij het humoristische aspect nooit veraf is. Op deze manier worden tegelijkertijd de literaire kwaliteiten van zijn beeldend oeuvre feller geaccentueerd, zonder dat evenwel afbreuk wordt gedaan aan de puur visuele ervaring. Zijn doeken moeten op een bijna literaire manier bekeken worden, waarbij vaak letterlijk het woord beeld wordt en, omgekeerd, het beeld een volledig verhaal kan vertellen.

Zijn oeuvre bevat veelal verwijzingen naar geschiedenis, een voorliefde voor de verbeelding van passionele en heroïsche verhalen of figuren, en vaak een infiltratie van poëtische verzen en teksten. De kritiek die Van Imschoot levert, is niet eenduidig, eerder relativerend. Hij verbeeldt tevens niet echt de hoogtepunten uit de geschiedenis, wel de markante kantjes ervan, kleine details die een ander, vergeten facet van het verleden kunnen belichten. Details ook die hem toelaten te fantaseren en zelf het verhaal af te maken. Van Imschoot wil daarmee de geschiedenis niet corrigeren maar vooral beschrijven wat niet zichtbaar is, wat verzwegen wordt.

Naast het beeld, of een reeks beelden, gebruikt Van Imschoot ook het woord, met name de titel(s) van de werken om als geheel een geschiedenis te vertellen. Titels geeft hij pas achteraf aan het werk: hij kijkt naar het afgewerkte beeld en begint te associëren met taal. Het beeld krijgt enkel betekenis als er taal gebruikt wordt. Parallel daarmee geeft het schilderij ook zijn materiële geschiedenis vrij: Van Imschoot laat zien hoe hij de kleuren en gradaties aanbracht, hoe hij het penseel hanteerde en bepaalde effecten bereikte, waardoor het werk zich een wat ruw en onafgewerkt uiterlijk aanmeet.

Thierry De Cordier (°1954, Ronse) wordt algemeen erkend als één van de belangrijkste kunstenaars van zijn generatie. De reikwijdte van zijn oeuvre valt bijna niet te overzien. Zo is hij naast schilder, beeldhouwer en tekenaar ook installatiekunstenaar en dichter-filosoof. Voor de tentoonstelling 'De Verloofden' werd geopteerd om uitsluitend tekeningen van deze kunstenaar uit zowel de collectie Belfius (tekeningen met 'tekst') als S.M.A.K. (landschapstekeningen) te tonen.

Tekeningen noemt De Cordier zelf "kalken van de gedachten" in het (te zware) hoofd; als het ware de forensische sporen van het denken. Het zijn gedachten, vermoedens, gewaarwordingen, bedenkingen, mijmeringen over hoe De Cordier de wereld ervaart en ziet. Soms lijken ze de voorstudie van een sculptuur te zijn, soms zijn het "na-studies" van dat beeldend werk. De tekeningen ontwikkelen zich niet rechtlijnig, maar cyclisch. Thema's die nog niet uitgewerkt zijn in het sculpturale werk worden vaak aangekondigd in de werken op papier. Andersom worden vroegere motieven uit het beeldhouwwerk in tekeningen en geschriften herwerkt. Zo keert het bergachtig motief uit de tekening *Mammy-blue-on-ice* (1998) geregeld terug in De Cordier's beeldend oeuvre (schilderijen, sculpturen,...).

Zijn tekeningen zijn eveneens poëtische proposities voor de beschouwer. Ze nodigen uit tot een wandeling door een wereld van iemand, de kunstenaar, die de wereld en zijn positie in die wereld als een mysterie ervaart en zelf op zoek gaat, vragen stelt, suggesties doet, tekens achterlaat. Men wordt verplicht deze geabsorbeerde gedachtenwendingen en gevoelsoverwegingen in al hun duistere twijfelzucht en geestrijkheid harkend en moeizaam verkennend te lezen. Met zijn tekeningen en geschriften tracht Thierry De Cordier de natuur 'van buiten te leren' (*apprendre la nature par coeur*). De Cordier schrijft al tekenend en tekent al schrijvend. In zekere zin zijn de tekeningen, teksten en sculpturen van Thierry De Cordier ook boodschappen van de kunstenaar aan zichzelf: vermaningen, zelfbespiegelingen, relativeringen, bedoeld om zichzelf en anderen beter te begrijpen. De Cordier kiest positie ergens tussen subjectieve zelfbespiegeling en universele levensfilosofie, tussen misantropie en

¹ Bron : S.M.A.K.

de diep-menselijke behoefte aan communicatie. Zijn werken bevinden zich op de grens tussen zwijgen en spreken, tussen weten en vergeten. Vanuit een soort zelfgekozen isolement manifesteert De Cordier een innerlijk conflict tussen de wil zich te uiten en zijn behoefte te zwijgen; deze moeilijke verhouding tot de maatschappij is immers een terugkerende thematiek binnen zijn gehele oeuvre.

Net zoals Jan Van Imschoot is ook het werk van **Jan Vercruyse** (°1948, Oostende) geworteld binnen de kunstgeschiedenis. Vercruyse wordt tot één van de belangrijke vertegenwoordigers van de Belgische conceptuele kunst gerekend. Deze Vlaamse kunstenaar lijkt met zijn werk een melancholische monoloog te voeren over de voorwaarden waaronder kunst en kunstenaar kunnen functioneren in onze samenleving. Hij tracht dieper in te gaan op relevante inhoudelijke en formele vragen over de actuele kunst. Zijn filosofisch uitgangspunt is dat in de huidige wereld geen plaats vrij is voor de kunst en bij uitbreiding voor de kunstenaar. Deze theoretische houding maakt dat zijn werk vrij toegankelijk is. Door de afwezigheid van een onmiddellijk identificeerbare inhoud komt de toeschouwer voor vele raadsels te staan. Vercruyse fabriceert nabootsingen van een imaginaire realiteit, herinneringen aan het niets. Zijn werken zijn incarnaties van iets dat er (misschien) niet is of was. De kunst krijgt zo een mythische status, kunst als het ideale en het ongrijpbare. Kunst in plaats van de werkelijkheid, in plaats van de waarheid.

Dit realiseert de kunstenaar voornamelijk door het vervreemdende gebruik van herkenbare alledaagse vormen, materialen en stijlen. Hij experimenteert met verschillende media en technieken. Zo wordt in 'De Verloofden' onder meer geopteerd voor een selectie zelfportretten die een symbiose zijn van fotografie en grafiek. Het gaat om reproducties van foto's in offsetdruk, niettegenstaande hij van elk slechts één exemplaar drukt, waardoor hij de aandacht vestigt op het kunstmatige van kunst. Op deze manier ondermijnt hij tevens de reproductielogica. Druktechnieken worden immers gebruikt om van een origineel meerdere exacte kopieën te kunnen produceren, maar door er slechts 1 te drukken, blijft het werk 'uniek'. Het plastisch werk van Vercruyse refereert vooral aan architectuur en het theater. Kolommen, panelen, meubelstukken, kaders, spiegels en allerlei andere theatrale elementen vormen samen merkwaardige entiteiten. Vaak lijken deze werken sporen van een wereld die er nooit was en nooit zal zijn, maar die ons toch herkenbaar voorkomt. Je kan de artefacten vergelijken met de bouwstenen van een stilleven, objecten die worden opgesteld voor de kunst, buiten het echte leven, het aanwezige is afwezig. Hier zien we duidelijk de dualiteit tussen de echte wereld en de kunst opduiken.

Het is niet makkelijk om een kunstenaar als **Leo Copers** (°1947, Gent) onder één bepaalde stroming te classificeren. Hij overstijgt immers de grenzen van het surrealisme en popart, Fluxus en conceptuele kunst, terwijl hij even vertrouwd omgaat met het klassieke terrein van de plastische kunst als met object-, installatie- en performancekunst. Maar Copers is geen schilder, beeldhouwer of installatiekunstenaar, eerder een geniaal 'assembleur'. Door ze op een verrassende manier te combineren, verleent hij de alledaagse voorwerpen nieuwe betekenislagen. In die zin wordt zijn werk niet zozeer bepaald door de beheersing van een plastische techniek, dan wel door de keuzes en combinaties van objecten waaraan een bepaald verwachtingspatroon vastzit. De keuze valt logischerwijs op voorwerpen die een heel specifieke functie hebben. Een minieme verandering van context kan een totaal vervreemdend effect hebben, waardoor de verbeelding van de toeschouwer geprikkeld wordt. Zijn creatieve combinaties zijn veel meer dan de som van de delen. Soms lijkt het te gaan om de pure samensmelting van de objecten. Toch is het verrassingseffect nooit ver weg: de dingen zijn zelden wat ze lijken. Leo Copers staat er eveneens om bekend dat hij zich kritisch verhoudt en vaak ironische commentaar levert op de kunstwereld. In de tentoonstelling 'De Verloofden' werd voornamelijk geopteerd om foto's en tekeningen van de kunstenaar te tonen.

Perscontact

Ulrike Pommée
02 222 02 57

press@belfius.be
+ 32 2 222 02 50